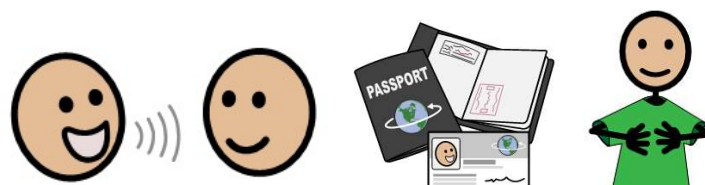

KOMUNIKAČNÝ PAS

Manuál na vytvorenie komunikačného pasu & Šablóna

Čo je komunikačný pas?

Je to jednoduchý a praktický sprievodca, ktorý uľahčuje ľuďom komunikovať s neverbálnym dieťaťom. Obsahuje osobné informácie o potrebách dieťaťa, napríklad o jeho zdravotnom stave, záľubách, veciach, ktoré sa mu nepáčia atď. Komunikačný pas zodpovedá osobnej identite dieťaťa, je jeho vlastníctvom. V žiadnom prípade NIE je vlastníctvom rodičov, ani odborníkov.

Prečo je komunikačný pas taký dôležitý?

Predstavuje “hlas” dieťaťa, prostriedok na jeho sebvýjadrenie a napomáha druhým porozumieť mu. Pasy poskytujú dieťaťu určitú kontrolu a ponúkajú pozitívne riešenia problémov s cieľom pomôcť mu v bežných každodenných situáciách (návšteva lekára, terapeuta a iné). Nemali by byť len akýmsi katalógom o ďalších potrebách dieťaťa. Pasy môžu byť veľmi užitočné pri stretnutí a nadväzovaní kontaktu s novými ľuďmi – pomáha rýchlo pochopiť osobné potreby dieťaťa.

Kto potrebuje komunikačný pas?

Pasy sú vhodné pre akékoľvek neverbálne dieťa, alebo dospelého človeka v akomkoľvek veku. Ich obsah sa odporúča skontrolovať najmenej raz ročne, alebo každých šesť mesiacov, ak je dieťa veľmi malé.

Kde všade využiť komunikačný pas?

Dieťa by komunikačný pas malo nosiť stále so sebou – pas by mu mal byť k dispozícii neustále. Obzvlášť v situáciách, keď dieťa ide niekam prvýkrát – teda na miesto, ktoré je pre neho neznáme (napríklad škôlka, škola, lekár, terapeut).

Kto by mal vytvoriť komunikačný pas?

Ideálne človek, ktorý dieťa dobre pozná. Ak je to možné, je veľmi dôležité zapojiť do procesu tvorby komunikačného pasu aj samotné dieťa – môže pomôcť vybrať farbu pasu, alebo fotografie, či obľúbené veci a podobne.

Ako vyrobiť komunikačný pas?

Komunikačný pas môže byť akejkolvek farby, veľkosti, alebo tvaru. Môže byť veľmi jednoduchý, obsahujúci len niekoľko strán, alebo zložitejší a rozsiahlejší, ak je to potrebné. Pri jeho tvorbe využite svoju fantáziu. Napríklad, ak má dieťa rado vlaky, komunikačný pas môže mať podobu vlaku, ak dieťa miluje bábiky, tak tvar domčeku pre bábiky a podobne.

Bez ohľadu na dizajn, komunikačný pas by mal byť atraktívny, farebný, prístupný a pozitívny, veku primeraný nemal by byť príliš dôverný.

Pas môže byť písaný rukou. Využite pri jeho tvorbe farebné papiere, perá, obrázky dieťaťa, jeho priateľov a rodiny, symboly, či obrázky každodenných predmetov. Môžete využiť obrázky zo starých katalógov, alebo si kúpiť a využiť lacný slovník obrázkov. Na výrobu komunikačného pasu nepotrebujete počítač – rukou písané a vyrobené pasy sú rovnako efektívne.

Pamätajte, že konečný výsledok, resp. výsledná podoba komunikačného pasu by mala umožniť osobe, ktorá je pre dieťa nová, neznáma, ľahko pochopiť jeho potreby.

KOMUNIKAČNÝ PAS

Šablóna

Uvedená šablóna predstavuje predovšetkým inšpiráciu a prináša nápady, čo zahrnúť v rámci procesu tvorby komunikačného pasu. Vy môžete mať mnoho ďalších užitočných a kreatívnych nápadov.

Ak je to možné, nechajte dieťa rozhodnúť o tom, čo chce do komunikačného pasu zahrnúť. Píšte ho z pohľadu dieťaťa – je to predsa jeho osobná identita.

Využite vašu predstavivosť a fantáziu. Použite obrázky / fotografie / symboly kdekoľvek je to možné, taktiež rôzne farby / tvary.

Najťažšia časť je samotné vyhotovenie. Rukou písané komunikačné pasy sú rovnako efektívne, ako pasy vyrobené na počítači.

Odporúča sa vyrobiť aj kartu o veľkosti pohľadnice, ktorú pripevníte na invalidný vozík dieťaťa. Účelom tejto karty je poskytnúť ľuďom základné informácie a nasmerovať ich na získanie viac informácií z komunikačného pasu.

Rada sa rozprávam s ľuďmi. Používam však na to pohľad, alebo ukazovanie na grafické znaky v mojej komunikačnej knihe, ktorú mám v ... zavesenú ....
Je v nej vysvetlené ako s ňou komunikujem.
Ak chceš počuť rýchlu odpoveď, tak áno znamená, keď sa pozriem do ľava, nie do prava.

Nezabúdajte však, že komunikačný pas musí umožniť človeku, ktorý je dieťaťu neznámy, ľahko pochopiť jeho potreby.

VŠETKO O MNE

(sem umiestni FOTO)

Moje meno je...

OBSAH

O mne	strana č.
Moja rodina a priatelia	strana č.
Škola, škôlka	strana č.
Veci čo mám rád/a	strana č.
Veci čo nemám rád/a	strana č.
Komunikácia	strana č.
Fyzický stav	strana č.
Pitie, jedenie, stolovanie	strana č.
Zdravotný stav	strana č.
Kontaktné čísla	strana č.

O mne

Ahoj! Moje meno je ....., ale volajú ma...

Mám ... rokov.

Dalo by sa povedať aj niečo také ako: Mám detskú mozgovú obrnu, čo znamená, že potrebujem pomoc a asistenciu pri mnohých veciach, a tiež invalidný vozík na pohyb.

Moja rodina a moji priatelia

Tu umiestni FOTO

Žijem (kde, s kým). Mám .... sestru / brata a volá sa ...

Moji najlepší kamaráti sú

Tu umiestni FOTO

Škôlka / škola

Tu umiestni FOTO

Chodím do školy ..... v ..... Moja učiteľka sa volá ...

Rád / rada robím, hrám sa s... ..... a tiež mám rád ...

Veci, ktoré rád / rada robím

Tu umiestni FOTO obľúbených vecí

Mám rád / rada:

Môžete použiť nasledovné frázy:

Rád / rada sa zapájam do vecí. Páči sa mi byť súčasťou všetkého.

Páči sa mi, keď mi umožníte si vybrať z niečoho, napr. zmrzlinu...

Páči sa mi, keď ma ľudia oslovujú z mojej pravej strany, pretože vidím na tejto strane lepšie.

Nemám rád / rada...

Môžete použiť nasledovné frázy:

Nemám rád ľudí, ktorí ma ignorujú, alebo sa so mnou rozprávajú “zhora”.

Nepáči sa mi, ak som z niečoho vynechaný.

Nerád chodím spať bez môjho medvedíka.

Komunikácia

Reč

Možnosti: **Tu môžete napísať niečo ako:**

Rád / rada sa rozhodujem samostatne – viem ukázať prstom, rukou / pozrieť na to, čo chcem.

Páči sa mi mať na výber z 2/3/4 vecí naraz.

Prosím buď trpezlivý, niekedy mi odpoveď trvá dlhšie.

Ako vyjadrím ÁNO a NIE

Komunikačná kniha

Tu môžete napísať niečo ako: *Na dorozumievanie sa používam komunikačnú knihu / i-Pad, mám ju v ... naboku ... zavesenú ...*

Komunikačná pomôcka s hlasovým výstupom

Tu môžete napísať: *ako pomôcka funguje, ako sa ovláda, ako ju ovláda dieťa*

Fyzický stav

FOTO pomôcok, ktoré používam

Sedenie

Postoj

Chôdza

Manuálny vozík

Elektrický vozík

Chodítko

Premiestňovanie a manipulácia, **Môžete použiť nasledovné frázy:**

Je dôležité, aby som bol počas dňa polohovaný, aby som menil pozície. Nikto nesedí rád celý deň! Rád sa ponáňahujem a pováľam na koberci alebo posteli.

Pitie, jedenie, stolovanie

Tu umiestni FOTO, ktorý približuje pozíciu dieťaťa pri kŕmení, či spôsob kŕmenia

Pitie

Pohár/Fľaša

Kŕmenie

Príbor

Jedlá, ktoré mám rád / rada

Tu umiestni FOTO obľúbených jedál a nápojov

Mám rád / rada tieto jedlá

Moje obľúbené jedlo je

Jedlá, ktoré mi nechutia

Zdravotný stav

Môžete uviesť veci ako:

Alergie

Ťažkosti s dýchaním

Srdcové ťažkosti

Záchvaty

Gastrická sonda

Toaletovanie

Spánok

Žuvací reflex

Čo robím keď sa bojím

Iné

Kontaktné osoby

Domov

Mobil Mama

Mobil Ocino

Ocino Práca

Mamina práca

Pediater

Fyzioterapeut

Logopéd

Škola